

Dosarul nr. 2ra-1889/18

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud: C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc)

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Leonid Dornean,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Leonid
Dornean împotriva lui Vasile Ciobanu cu privire la repararea prejudiciului moral
cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 3 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins
cererea de apel depusă de către Leonid Dornean și s-a menținut hotărârea din 19
februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2016 Leonid Dornean a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vasile Ciobanu cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin
contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 19 septembrie 2016 s-a adresat
Inspectoratului de Poliție Edineț cu o plângere pe faptul, că Vasile Ciobanu la 18
septembrie 2016, aproximativ la ora 13:30, telefonic l-a numit cu cuvinte
necenzurate și l-a amenințat cu moartea.

La 17 octombrie 2016 a fost intentat un proces contravențional pe numele
pârâtului pentru faptele indicate în plângerea sa, dânsul fiind recunoscut ca parte
vătămată, iar la 25 octombrie 2016 Vasile Ciobanu a fost atras la răspundere
contravențională în baza art. 354 Cod contravențional.

A susținut că drept urmare a faptei ilicite comise de Vasile Ciobanu, constatată
prin procesul-verbal cu privire la contravenție, dânsul a avut de suferit un prejudiciu
moral, care s-a manifestat prin lezarea onoarei și demnității sale.

Leonid Dornean a solicitat încasarea de la Vasile Ciobanu în beneficiul său a
prejudiciului moral cauzat prin contravenție în mărime de 10 000 de lei și
compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 200 de lei și a
cheltuielilor de transport în sumă de 360 de lei.

Prin hotărârea din 28 februarie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,
acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Vasile Ciobanu în beneficiul lui
Leonid Dornean suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuieli de

judecată suportate în mărime totală de 1 290 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 8 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Leonid Dornean și Vasile Ciobanu, casată hotărârea din 28 februarie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Central, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Ulterior, prin cererile de concretizare a pretențiilor depuse la 24 noiembrie 2017 și 14 februarie 2018, Leonid Dornean a solicitat încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, a cheltuielilor de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 400 de lei, cheltuieli de transport în mărime de 880 de lei și alte cheltuieli legate de prezentarea înscrisurilor în instanța de judecată în mărime de 39 de lei, în total suma de 16 319 lei.

Prin hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Vasile Ciobanu în beneficiul lui Leonid Dornean suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cheltuieli pentru asistenta juridică în mărime de 2 000 de lei, cheltuieli de transport în sumă de 210 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Vasile Ciobanu în contul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

Prin decizia din 3 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Leonid Dornean și a fost menținută hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că conform art.45 alin. (1) Cod contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Articolul 14 alin. (1) Cod civil prevede că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Curtea de Apel Bălți a conchis că drept temei pentru plata despăgubirilor morale constituie comiterea faptei delictuale, vinovăția persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului, legătura causală între faptă și prejudiciul cauzat.

Art. 1422 alin. (1) Cod civil prevede că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

După cum rezultă din conținutul normei citate supra prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Rezultă că există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului. Astfel, prejudiciul este moral numai dacă este urmarea încălcării unor valori de aceeași natură.

În speță, se solicită încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, care se referă la huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

Conform art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a cuantumului prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația pentru cauzarea prejudiciului moral trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu presupune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu.

Instanța de fond, analizând circumstanțele cauzei, a considerat necesar de a acorda cu titlu de prejudiciu moral lui Leonid Dornean suma de 1 000 de lei, concluzie pe care Curtea de Apel Bălți a susținut-o pe motiv că la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, cu menținerea echilibrului între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, fără ca să se ajungă la îmbogățirea fără justă cauză a persoanei vătămate.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a reținut dispozițiile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Reieșind din faptul că acțiunea civilă s-a admis parțial, instanța de apel a considerat întemeiată soluția primei instanțe privind compensarea parțială a cheltuielilor de asistență juridică suportate de Leonid Dornean, în mărime de 2 000 de lei, apreciindu-le drept reale, necesare și rezonabile, care corespund calității și volumului asistenței prestate la caz.

Referitor la pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale, Curtea de Apel Bălți a remarcat că instanța de fond întemeiat a respins-o, deoarece pretenția cade sub noțiunea prejudiciului material cauzat în sensul art. 1398 Cod civil și nu a art. 94 Cod de procedură civilă, cheltuielile fiind suportate pentru folosirea dreptului la apărare în procesul contravențional.

La 23 iulie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Leonid Dornean a declarat recurs împotriva deciziei din 3 mai 2018 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că la aprecierea cuantumului despăgubirii, instanța de fond a menționat că va ține cont inclusiv și de personalitatea persoanei care solicită încasarea prejudiciului moral, cât și de personalitatea pârâtului.

A susținut că la aprecierea personalității părților, instanțele ierarhic inferioare au admis încălcarea art. 22 alin. (1) Cod de procedură civilă, care prevede egalitatea

tuturor persoanelor în fața legii și justiției și au admis discriminarea pe criteriul de egalitate.

Recurentul a mai invocat că instanțele au încasat doar suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, astfel ignorând cheltuielile în sumă de 3 750 de lei pe care dânsul le-a suportat și le-a solicitat.

A remarcat că avocatul nu este obligat să suporte cheltuielile de multiplicare a înscrisurilor pentru clienții săi, astfel, instanțele ierarhic inferioare, contrar Legii cu privire la avocatură, au ajuns la concluzia că prin contractul de asistență juridică un avocat își asumă și obligația suportării cheltuielilor de multiplicare a înscrisurilor.

Leonid Dornean a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin referința din 4 septembrie 2018, Vasile Ciobanu a solicitat declararea recursului lui Leonid Dornean drept inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 3 mai 2018, iar recurentul Leonid Dornean a recepționat-o la 30 mai 2018 (f. d. 246, vol. I).

Astfel, recursul declarat la 23 iulie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Leonid Dornean, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Leonid Dornean nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Leonid Dornean.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Leonid Dornean, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva